



TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål AA

”Vil ministeren redegøre for, om ministeren er enig i Statsrevisorernes skarpe kritik af, at Fødevareministeriet har ført et yderst mangelfuldt tilsyn med muslingefiskeriet i Limfjorden? Statsrevisorerne har bemærket, at det mangelfulde tilsyn medfører en risiko for, at muslingefiskeriet har påført havmiljøet skade, og at det ikke har været bæredygtigt. Vil ministeren herudover redegøre for, om ministeren er enig i Statsrevisorernes skarpe påtale af, at Fødevareministeriet i 2 tilfælde har givet Folketinget faktisk forkerte oplysninger? Kun i det ene tilfælde har ministeriet efterfølgende berigtiget oplysningerne. Vil ministeren endelig redegøre for, hvilke initiativer ministeren vil tage som opfølgning på kritikken?”



TALEPAPIR

Svar

Tak for ordet og tak til udvalget for spørgsmålet.

Jeg kan konstatere, at jeg har modtaget to yderligere samrådsspørgsmål om samme emne. Dem vil jeg vende tilbage til om et par uger.

Jeg vil på samrådet i dag tage udgangspunkt i den beretning, som Rigsrevisionen kom med for en måneds tid siden om tilsynet med muslingefiskeri i Limfjorden.

På baggrund af beretningen udtalte Statsrevisorerne skarp kritik af Fødevareministeriet. Jeg tager selvsagt kritikken fra Rigsrevisionen til efterretning. Og det er afgørende for mig, at der bliver taget hånd om den.

Når jeg dykker ned i beretningen, kan jeg konstatere, at det er en sag, der indeholder mange dele. Men grundlæggende står det tilbage, at forvaltningen af området ikke har været tilfredsstillende.



TALEPAPIR

Det skal der selvfølgelig rettes op på.

Først og fremmest mener jeg, at det er godt, at sagen nu er grundigt belyst. Først af den daværende Fiskeristyrelse i deres gennemgang af området og nu af Rigsrevisionen.

Jeg har også noteret mig, at mange af kritikpunkterne i Rigsrevisionens beretning var kendte fra styrelsens gennemgang af området. Og at der i flere tilfælde derfor allerede er taget hånd om kritikpunkterne.

Men det er selvsagt centralt, at der bliver fulgt op på alle de forhold, som bliver rejst i Rigsrevisionens beretning. Det ved jeg, at Landbrugs- og Fiskeristyrelsen er i fuld gang med. Noget, jeg vil komme nærmere ind på senere.

Inddragelse og åbenhed

Her indledningsvis vil jeg også gerne fremhæve, at det har været vigtigt for mig med åbenhed og transparens om sagen.



TALEPAPIR

Der er bl.a. blevet afholdt tekniske gennemgange af sagen for fiskeriordførerne.

Første gang i juni sidste år da den daværende Fiskeristyreelse afleverede sin gennemgang om forvaltningen af motorkraft- og redskabsområdet.

Derefter igen i december, hvor der blev givet en status på de tiltag, der var sat i gang som opfølgning på gennemgangen.

Og senest her i slutningen af januar i forbindelse med, at Rigsrevisionen afgav sin beretning om tilsynet med muslingefiskeri i Limfjorden.

Det er således tematikker, som vi har drøftet i en række sammenhænge tidligere.



TALEPAPIR

Den daværende Fiskeristyrelses gennemgang fra juni 2024

Og så tilbage til den konkrete sag.

For der er som bekendt ikke tale om en ny sag. Reglerne på området går mange år tilbage, og der har tidligere været fokus på en række problematiske forhold.

Der er til gengæld tale om en teknisk sag, som består af mange forskellige elementer. Og sagen har med rette været i offentlighedens søgelys over en længere periode.

Blandt andet derfor mener jeg, det var rigtigt, at Landbrugs- og Fiskeristyrelsen – som dengang hed Fiskeristyrelsen – valgte at lave en gennemgang af motorkraft- og redskabsområdet sidste år.

Styrelsens gennemgang landede på mit bord i slutningen af juni 2024, og den blev herefter oversendt til udvalget.



TALEPAPIR

Den pegede på en række forhold, nemlig at:

- Reglerne om nedbremsningsforbuddet ikke er blevet håndhævet.
- Kontrollen med fartøjers motorkraft har været mangelfuld.
- Sagsbehandlingen af overtrædelsessager har været behæftet med fejl.
- Og dette har ført til, at der tilbage i 2020 er givet faktisk forkerte oplysninger til Folketinget, da styrelsen har sendt disse oplysninger til Fødevareministeriet, som har videregivet oplysningerne til Folketinget.

Det er samlet set en gennemgang, der viser en række kritisable forhold ved forvaltningen og kontrollen af området. Forhold, som Rigsrevisionen med rette også peger på.



TALEPAPIR

Derfor har det haft høj prioritet for mig at få rettet op. For sager som denne skader tilliden til offentlige myndigheder.

Og der skal selvfølgelig være tillid til, at de regler, vi politikere vedtager, bliver håndhævet korrekt.

Netop derfor har det – som tidligere nævnt – ligget mig på sinde at holde jer løbende orienteret om status i sagen.

Iværksatte tiltag

På baggrund af gennemgangen fra juni 2024 iværksatte jeg en række tiltag, som tilsammen har til formål at få rettet op.

Dem er der sidenhen blevet arbejdet med, og som udvalget blev orienteret om i slutningen af sidste år, er flere af tiltagene allerede implementeret.

Vi er dog ikke i mål endnu.



TALEPAPIR

Jeg vil nu gennemgå de tiltag, jeg har igangsat. Både dem, der vedrører forvaltningen, og dem, der vedrører kontrollen.

Status på tiltag

Styrkelse af juridisk faglighed i Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

For det første handler opfølgningen på sagen om at styrke den juridiske faglighed i Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

Det har styrelsens direktør stort fokus på, bl.a. med en omstrukturering af det juridiske arbejde.

Som led i den omstrukturering er Landbrugs- og Fiskeristyrelsens direktion blevet udvidet med en ny juridisk vicedirektør, der startede den 1. september 2024. Derudover er der etableret et nyt kontor for jura og compliance, hvis primære opgave er at bistå styrelsen i juridiske spørgsmål.

Disse tiltag vil bidrage til at skabe en bedre og mere solid forvaltningskultur.



TALEPAPIR

Og jeg ved, at styrelsens direktør har fuldt fokus på, at der bliver rettet op på den mangelfulde forvaltning. Men til trods for det øgede fokus på at styrke forvaltningen, er vi som sagt ikke i mål med arbejdet endnu.

Det kan I bl.a. se i det brev, som I modtog i november 2024, om opgaveløsningen i den daværende Fiskeristyreelse.

Heri skrev Landbrugs- og Fiskeristyrelsens direktør bl.a., at det ikke kan – og jeg citerer: ”... udelukkes, at der som led i det videre arbejde med styrkelsen af den juridiske forvaltning og administrationsgrundlaget vil blive afdækket yderligere kritiske forhold vedrørende styrelsens forvaltningspraksis.”

Her vil jeg gerne understrege, at det er afgørende for mig, at der også fremadrettet er åbenhed om eventuelle fejl eller mangler, som måtte blive



TALEPAPIR

afdækket. Det er en forudsætning for, at der kan blive rettet op.

Styrkelse af kontrolpraksis

For det andet handler sagen jo især om kritikken af styrelsens manglende kontrol på området.

Her har det været vigtigt for mig, at styrelsen hurtigt fik genoptaget kontrollen med fartøjers motorkraft.

Det har Landbrugs- og Fiskeristyrelsen gjort, og jeg har fået oplyst, at der i perioden fra juli til december 2024 er gennemført otte fysiske motorkraftkontroller i Limfjorden. Derudover har jeg fået oplyst, at der er konstateret overtrædelser af reglerne i én af sagerne.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har også udarbejdet en ny såkaldt prøvetagningsplan for udtagning af fartøjer til kontrol. Prøvetagningsplanen dækker hele landet og er udarbejdet i medfør af de gældende EU-regler. Der er pt foretaget én fysisk kontrolmåling ud fra den nye prøvetagningsplan.



TALEPAPIR

Der er dermed ved at blive etableret et godt grundlag for at få kontrolleret fartøjers motorkraft fremadrettet.

Kontinuerlig monitorering af motorkraft

For det tredje skal vi se på, om en del løsningen kan være at indføre kontinuerlig monitorering af muslingefartøjerne – eller livemonitorering af motorkraft, som nogle vil kalde det.

Dette indgår som en del af de aktuelle forhandlinger om fremtidens erhvervsfiskeri, hvor vi kan drøfte, om denne teknologi kan indgå som et supplement til den almindelige kontrol. Jeg ser frem til at drøfte dette forslag med de øvrige partier.

Tilpasning af regelgrundlag

For det fjerde er der sat et arbejde i gang med at tilpasse reglerne for redskaber i muslingefiskeriet. Dette blev allerede fremhævet i Fiskeristyrelsens gennemgang fra juni 2024, og kritikken blev – med rette – gentaget i Rigsrevisionens beretning.



TALEPAPIR

Det er ikke tilstrækkeligt, at reglerne kun regulerer vægten på selve rammen af redskabet. Der er derfor lagt op til, at reglerne fremover vil regulere redskabets samlede vægt. Dette kræver en bekendtgørelsesændring, som forventes at kunne træde i kraft pr. 1. juli 2025.

Tilsvarende skal der udarbejdes klarere regler om nedbremsning af motorer i relevante bekendtgørelser. Disse tiltag indgår alle som en del af et samlet oplæg til fiskeriforhandlingerne.

Håndtering af eksisterende nedbremsede motorer

For det femte er et væsentligt element i opfølgingsarbejdet at skabe klarhed om håndtering af de eventuelt nedbremsede motorer.

Som jeg har oplyst om i andre sammenhænge, arbejder Landbrugs- og Fiskeristyrelsen med en undersøgelse af alle aktive tilladelser til muslinge- og østersfiskeri.



TALEPAPIR

Jeg ved, at der har været en del fokus på netop den undersøgelse og den tilgang, styrelsen har valgt for håndteringen af netop dette tiltag.

Her må jeg henvise til, at der er tale om en opgave, som styrelsen varetager som en del af deres almindelige virke som myndighed – og som jeg selvsagt forventer, at de løser.

Jeg kan oplyse, at der er allokeret betydelige ressourcer med et stærkt ledelsesfokus i styrelsen til at behandle disse sager. Og det er bestemt ikke mit indtryk, at der går flere måneder, før styrelsen er færdig med sagsbehandlingen.

Mit klare udgangspunkt er, at såfremt der konstateres overtrædelser af reglerne, skal dette sanktioneres efter de til enhver tid gældende regler.

Udvalget vil, som lovet, blive orienteret, når styrelsen har truffet afgørelse i de konkrete verserende sager.



TALEPAPIR

Påvirkning af havmiljøet

For det sjette har jeg meldt ud, at hvis den mangelfulde forvaltning har haft negativ indvirkning på havmiljøet, vil spørgsmålet om kompenserende foranstaltninger indgå i forhandlingerne om fremtidens erhvervsfiskeri.

Jeg vil overordnet set gerne slå fast, at beregninger fra DTU Aqua viser, at der i perioden 2014-2023 i gennemsnit hvert år er skrabet efter muslinger på hvad der svarer til ca. 2,5 pct. af Limfjordens samlede areal.

Derfor ser jeg stadig med stor alvor på, at Statsrevisorerne i deres bemærkning fremhæver, at det mangelfulde tilsyn *”medfører en risiko for, at muslingefiskeriet har påført havmiljøet skade, og at det ikke har været bæredygtigt”*.

Jeg vil sige, at jeg forstår baggrunden for kritikken. For jeg havde som nævnt de samme tanker, da jeg



TALEPAPIR

modtog den daværende Fiskeristyrelses gennemgang i juni 2024.

På baggrund af styrelsens gennemgang bad jeg DTU Aqua om at udarbejde en faglig vurdering af, om den mangelfulde kontrol af motorkraft har haft negativ indvirkning på havmiljøet i Limfjorden.

Den vurdering modtog jeg den 30. august 2024, og den blev efterfølgende oversendt til udvalget.

DTU Aqua vurderer, at der ikke er grund til at antage, at fartøjer med større motorkraft har en større negativ indvirkning på havmiljøet i Limfjorden.

Det er det, jeg indtil videre kan forholde mig til.

Men jeg er samtidig bekendt med, at der er blevet stillet spørgsmål til DTU Aquas vurdering. Det er naturligvis helt legitimt, at der er faglige drøftelser eller kritik af en sådan vurdering.



TALEPAPIR

Det lytter jeg til, og som jeg tidligere har oplyst udvalget om, har jeg forespurgt DTU Aqua, om det vil være muligt at udvide undersøgelsen til andre motorkraftbegrænsede områder.

Det forudsætter, at DTU Aqua får adgang til nogle supplerende data. De data skal de selvfølgelig have oversendt fra kontrolmyndigheden, inden for de juridiske rammer, der er for den slags deling af data.

Jeg vil gerne understrege, at såfremt en evt. ny undersøgelse viser, at den mangelfulde forvaltning har haft negativ indvirkning på havmiljøet, er jeg klar til at se på kompenserende tiltag.

Der er også mulighed for at komme med relevante indspil i de aktuelle fiskeriforhandlinger.

Forkerte oplysninger til Folketinget

Som udvalget også er inde på, fremgår det af Rigsrevisionens beretning, at der i to tilfælde tilbage i 2020 er givet faktisk forkerte oplysninger til Folketinget.



TALEPAPIR

Styrelsen havde selv fremhævet det ene tilfælde i gennemgangen fra juni 2024, mens ministeriet først er blevet opmærksom på det andet tilfælde i forbindelse med Rigsrevisionens beretning.

Det er naturligvis alvorligt. For det er helt afgørende for demokratiet, at Folketinget kan stole på, at de oplysninger, der kommer fra ministerierne, er korrekte.

Der er i begge tilfælde tale om, at den daværende Fiskeristyrelses bidrag har indeholdt faktisk forkerte oplysninger, som er oversendt til Fødevareministeriet, og som er viderebragt til Folketinget.

Det er dog oplysninger, der afspejler den fejlagtige opfattelse, som styrelsen havde af en række forhold på daværende tidspunkt.

Jeg kan desuden oplyse, at begge svar nu er berigtiget.



TALEPAPIR

Manglende implementering af politisk aftale

Jeg hæfter mig også ved, at Rigsrevisionen konkluderer, at der i ét tilfælde endnu ikke er fastsat regler om bestemmende indflydelse, hvilket ellers følger af en politisk aftale på fiskeriområdet fra 2017. Det er naturligvis ikke godt nok, og det er derfor noget, ministeriet er i gang med at se på. Vi kommer f.eks. til at se på kvotekonzentrationsområdet i de igangværende fiskeriforhandlinger.

Ud over implementering af aftalerne er det selvfølgelig også vigtigt, at de aftalte afrapporteringsforpligtelser for aftalerne overholdes.

Her gjorde jeg i november sidste år udvalget opmærksom på, at det i nogle tilfælde ikke sket.

Det er der nu fulgt op på, så ministeriet fremover afrapporterer som aftalt.

Kvoter for hjertemuslinger



TALEPAPIR

Rigsrevisionen kritiserer også, at der ikke tidligere er indført kvoter på hjertemuslinger.

Det er korrekt, at Fødevareministeriet i perioden 2020-2022 har modtaget rådgivning fra DTU Aqua, som ikke har været anvendt til at fastsætte kvoter for hjertemuslinger.

Jeg kan ikke udtale mig om perioden før min egen tid som minister, men jeg kan sige, at der ikke er en juridisk forpligtelse til at fastsætte kvoter.

Som bekendt besluttede jeg til trods for dette i 2023, at der for første gang skulle fastsættes en kvote på baggrund af DTU Aquas rådgivning.

Politiske forhandlinger om fremtidens erhvervsfiskeri

Samlet set indgår kritikken fra beretningen nemlig som et tema i netop disse forhandlinger.



TALEPAPIR

På den måde har vi god mulighed for at tænke på tværs af områder og at se på både langsigtede og kortsigtede løsninger.

Derfor vil jeg i forhandlingerne fremlægge et samlet oplæg til styrkelse af forvaltningen af motorkraftområdet. Reglerne på området skal være klare og kontrollerbare og vi skal have en kontrol, som er effektiv.

Det glæder mig, at vi er kommet i gang med forhandlingerne, og jeg ser frem til, at vi i fællesskab skal finde nogle gode løsninger på den rejste kritik.

Afrunding

Her til slut vil jeg gerne gentage, at det her er en sag med høj prioritet for mig. Jeg er optaget af, at vores havmiljø beskyttes, og at reglerne følges.

Det er derfor centralt, at der kommer styr på området.



TALEPAPIR

Og jeg er sikker på, at vi får taget nogle skridt i den rigtige retning i de politiske forhandlinger, vi i øjeblikket er i gang med – selvfølgelig udover dem, vi allerede har taget.

Jeg ser frem til, at vi kan sikre, at styrelsen får rettet op – også på de nye kritikpunkter, der er kommet frem med Rigsrevisionens beretning, og som der endnu ikke er taget hånd om.

Jeg vil sørge for, at udvalget får en status på de tiltag, der er igangsat som opfølgning på beretningen inden for de kommende måneder.

Tak for ordet.